

I Chicago afgør politiets hemmelige algoritmer, om du er en trussel

31. december 2017, Politiken, Sektion 1, Side 8, ,Michael Jarlner, International Redaktør..., 1916 ord, Id: e68f9d67

I løbet af fire år har den amerikanske storby sat 398.000 borgere på formel for at se, om de udgør en særlig risiko for vold.

Det var på en sommerdag i Chicago, at den 22-årige Robert McDaniel pludselig fik uanmeldt besøg af politiet. Uden for hans dør stod en kvindelig politibetjent, der venligt afleverede en kontant besked til ham: Hold dig fra enhver form for kriminalitet, for ellers vil det få alvorlige konsekvenser.



Ifølge den lokale avis Chicago Tribune oplyste betjenten, at hun var klar over, at hans bedste ven var blevet dræbt året forinden.

»Hun advarede ham om, at han kunne blive ramt af samme skæbne, hvis han ikke ændrede adfærd«, skrev avisen.

Robert McDaniel var overrasket. Ikke bare fordi han fik så umiskendelig en advarsel ved et uanmeldt politibesøg, men nok så meget på grund af årsagen: Han var havnet på en særlig liste over folk, der ifølge Chicago-politiets dataanalytikere har særlig stor sandsynlighed for at havne i en voldshandling. Derfor opsøgte betjenten ham, indenhan havde gjort noget, for at fortælle ham, at politiet fulgte ham og ville slå hårdt ned, hvis han trådte ved siden af.

»McDaniel havde været arresteret for mindre forhold som hashrygning og hasardspil, som er almindeligt, hvor han voksede op«, skrev avisen og videregav McDaniels egen forundring. »Jeg har ikke gjort noget, som alle andre her i området ikke også har gjort«. Ikke desto mindre var Robert McDaniel havnet på det, der er blevet kendt som Chicago-politiets heat-liste. Den er en hel central del af det big data-styrede politiarbejde, som netop den gamle gangsterby Chicago siden 2013 har været et levende laboratorium for, og som siden har inspireret politimyndigheder i hele USA og andre dele af verden.

Ideen er enkel: Politiet indsamler data om arresterede og unge mænd i særligt fokus, hvorefter de ved hjælp af hemmelige algoritmer scorer dem på en skala fra 1 til 500.

»Jo højere score, des større risiko for at blive enten offer for skydevåben eller gerningsmand.

Hvem bliver skudt? Det ved algoritmen«, skriver den amerikanske juraprofessor Andrew Ferguson i en ny og kritisk bog om datastyret politiarbejde, 'The Rise of Big Data Policing'.

Metoden er lige så kontroversiel, som den er populær blandt politikere og pressede politimyndigheder. Sidstnævnte ser en mulighed for at fokusere politiets indsats ved hjælp af effektive data og algoritmer og - nok så vigtigt - for at standse kriminalitet og kriminelle, inden de rodes ind i den kriminalitet, som algoritmerne ser en stor sandsynlighed for.

Man kalder det hastigt voksende felt for predictive policing: Man bygger sin politiindsats på computerbaserede forudsigelser (predictions) om, hvem eller hvilke byområder man skal holde særligt øje med. I Chicago kan folk, der er blevet scoret til de maksimale 500 point på heatlisten, se frem til et forebyggende besøg af politiet, der vil advare dem om, at de er under opsyn, og at hammeren falder hårdt, hvis de begår noget ulovligt.

Overvågningsstat

Kritikerne ser konturerne af en overvågningsstat, hvor hemmelige algoritmer og ugennemskuelige data kan føre til, at mennesker udsættes for skærpet overvågning og pres fra politiets side. Og - som McDaniels historie viser - desuden finder sted, uden at de har gjort noget.

»McDaniels var ikke nogen forhærdet kriminel. Han havde kun en dom for en mindre forseelse, men var alligevel havnet på listen«, konstaterer Andrew Ferguson i sin bog og fremhæver, at politiet selv oplyste, at det skyldtes, at hans bedste ven var blevet dræbt året forinden: »Ifølge algoritmerne øgede hans personlige tab hans risiko for involvering i vold«. Ferguson har bestemt også eksempler på, at politiet rammer plet, men påpeger, at tænketanken Rand i 2016 dumpede en første udgave af Chicago-politiets heatliste, hvis officielle navn i øvrigt er strategic suspect list (en strategisk liste over mistænkte).

Ifølge Rand kunne denne første udgave, som siden er blevet ændret flere gange, ikke bruges til at sige noget om hverken ofre eller gerningsmænd.

Nok så vigtigt for kritikerne er den manglende gennemsigtighed i algoritmer og data og dermed fraværet af en offentlig debat om, hvad der egentlig styrer politiets arbejde: Er algoritmerne eksempelvis særligt opmærksomme på hudfarve? På køn? På bestemte boligkvarterer? Og er det i givet fald i overensstemmelse med et samfund, hvor alle i princippet er lige for loven? Eller er det stigmatiserende, og fastholder det folk i bestemte mønstre? I Chicago har flere journalister forsøgt at få indblik i politiets algoritmer, der styrer den nu fire år gamle heat-liste, og efter et hårdt tovtrækkeri lykkedes det i foråret avisen Chicago Sun Times at komme et stykke af vejen.

For det første fandt avisen ud af, at politiet ikke blot har nøjedes med at screene byens mest hårdkogte kriminelle, selv om Chicagos politikommissær, Eddie Johnson, så sent som i 2016 erklærede, at det blot var 1.400 kriminelle, der styrede våbenkriminaliteten i byen.

»Listen er langt bredere og mere omfattende, end Johnson og andre politifolk har givet udtryk for«, konstaterede Chicago Sun Times i maj: »Den rummer flere end 398.000 navne og omfatter alle, der har været arresteret og afgivet fingeraftryk siden 2013«. Eller som føromtalte Andrew Ferguson formulerede det i Time Magazine i oktober: »Næsten 400.000 chicagoborgere har nu en officiel politirisikovurdering«. Chicago har 2,7 millioner indbyggere.

Dem på listen

Ifølge oplysningerne til Chicago Sun Times har næsten halvdelen af dem, der står i toppen af politiets heat-liste, aldrig været arresteret for ulovlig våbenbesiddelse.

Omkring 13 havde aldrig været sigtet for vold. Og 20 af de 153, som blev vurderet som allermest udsatte for volds kriminalitet som enten offer eller gerningsmand, havde aldrig været arresteret for hverken våbenbesiddelse eller vold.

Ifølge politiets oplysninger til avisen kan der være flere grunde til, at man alligevel havner på heat-listen: De kan være blevet skudt eller overfaldet. De kan være identificeret af politiet som bandemedlem.

Eller de kan for nylig have været arresteret for forhold, der ikke er relateret til vold.

»Ligesom en kreditvurdering er strategic suspect-listen blot et redskab, der beregner en risiko«, forklarede en talsmand for politiet, Anthony Guglielmi, dengang til avisen: »Folk kommer kun på vores radar, hvis de har en score på 250 eller derover«. Risikovurderingen afhænger af i hvert fald af otte forhold: arrestationer for våbenkriminalitet, voldskriminalitet eller narko, antal gange, en person er blevet skudt eller overfaldet, alder ved seneste arrestation, bandemedlemskab og en formel for, om folk er blevet mere kriminelt aktive over tid. Hvor meget hver enkelt faktor vejer i den samlede vurdering, er en hemmelighed.

Og skal man tro politiet selv, virker metoden: »I alle de seks politidistrikter, hvor vi har udrullet den nye teknologi, er antallet af skudepisoder reduceret med en fjerdedel i forhold til sidste år, hvilket er mere end i byen som helhed«, skrev Chicagos politikommissær Eddie Johnson for nogle uger siden i et indlæg i Chicago Sun Times.

Heroverfor står kritikere som professor Ferguson - manden bag den nye bog om emnet - og spørger, om systemet nu også er så effektivt, når man tænker på, at politiet i forbifarten har lagt titusinder af borgere ind på deres hemmelige lister, selv om de ikke har tidligere domme for vold.

Og endnu mere basalt: Er det den fremtid, vi ønsker for vores politi? »Det helt store spørgsmål er, om vi ønsker et politi, der tildeler hver eneste arresterede person en score, uanset om personen udgør en høj eller lav risiko«, påpegede han for nylig i Time og tilføjede: »Det oprindelige forudsigelsessystem i Chicago fokuserede kun på de 400 personer med de højeste risikoscorer. Men ved at udvide det til et program, der omfatter alle arresterede i hele byen eller folk, der blot har forbindelse med et voldsoffer, betyder det, at man har identificeret folk som en risiko, uden at der har været nogen særlig strafferetlig procedure«. Ifølge Andrew Ferguson er svaret ikke enkelt, for der er også fordele: Hvis man behandler data rigtigt, behandler de - i modsætning til politifolk - altid folk ens.

De kan faktisk også mindske racisme og fordomme, hvis blot de programmeres rigtigt, hvilket igen kræver en åbenhed, som politiet i Chicago har haft svært ved at håndtere.

I en by som New Orleans har man desuden tilsvarende scoringer af byområder til at øge en social indsats i samarbejde med politiet, hvilket giver en holistisk tilgang, der ifølge Ferguson er lovende.

Relevant for Danmark

Diskussionen er også relevant i Danmark, der med indførelsen af det nye POL-Intelsystem også har taget et skridt i retning af et mere databaseret politiarbejde. Systemet er endnu langt fra noget, der ligner det i Chicago, men kan i første omgang samkøre en række data fra offentlige registre som kriminalregisteret, men også fra sundhedsplatformen, politiske partier, indkøbte data og oplysninger fra sociale medier som Facebook. Men også her har flere eksperter kritiseret en manglende gennemsigtighed i, hvad politiet egentlig kan og ikke kan.

»De nye teknologiers sirenesang, som i dag lokker alt fra politikere til offentlige institutioner og almindelige borgere, skygger ofte for en mere langsigtet kritisk opmærksomhed og dialog om de usikkerheder og problemer, som uvægerlig følger med implementeringen af big data«, siger Nanna Thylstrup, der forsker i området ved Københavns Universitet.

Også hun mener, at der er behov for større transparens: »Herhjemme vil vi meget gerne være et af verdens mest digitaliserede lande, blandt andet fordi der ligger nogle store effektiviseringsgevinster og signalværdi om innovation. Indtil videre har danskernes store tillid til staten gjort det muligt at placere Danmark i front i digitalisering. Men spørgsmålet er, om den tillid, vi viser staten i forhold til de nye big data-tiltag, er velbegrundet? Eller om vi viser en tillid til staten, som staten ikke har til os«.

michael.jarlner@pol.dk

Hvem bliver skudt? Det ved algoritmen Andrew Ferguson, amerikansk juraprofessor.

Fakta: SERIE Hvor tæt er vi på...?

Vi har set nærmere på, hvor tæt vi egentlig er på nogle af de ting, der engang virkede som ren science fiction: Mandag 25.12.: Står vi på tærsklen til at lave børn uden for mors mave? Tirsdag 26.12.: Opfindergeni jager det evige liv.

Torsdag 28.12.: Danske Per Wimmer kan blive en af verdens første rumturister Lørdag 30.12.: Jagten på den udtømmelige rene energi.

I dag: Politiet ser ind i fremtiden.

DATASTYRET POLITARBEJDE + MATEMATISKE MODELLER FORUDSER KRIMINELLE HANDLINGER

Predictive policing

Metoden. Predictive policing er, når politiet bruger data og matematiske modeller til at forudse - på engelsk: predict - kriminelle handlinger. Det handler både om at forudse sandsynlige gerningssteder, kriminelle og ofre, så man kan stoppe forbrydelser, før de finder sted. Flere amerikanske stater bruger metoden, herunder Californien, Washington, South Carolina, Arizona, Tennessee og Illinois.

Overvågning

I praksis. Sociologen Sarah Brayne fra det amerikanske University of Texas har i 2,5 år studeret Los Angeles politis udrulning af dets program. Efter at have fulgt flere end 75 betjente fandt hun, at forsøget på at forudsige forbrydelser ændrer politiet i retning af en efterretningsenhed, der er mere optaget af at overvåge folk, der endnu ikke har begået noget kriminelt, end af at opklare forbrydelser.

Trumps gode ven

Firmaet bag. Det omstridte firma Palantir, der har den Trump-venlige Peter Thiel som medstifter, er kæmpen inden for salg af predictive policing-modeller. Firmaet er ekspert i big data-analyse og har kunder som CIA, NSA og FBI. »Det har magt som Google, Facebook, Amazon, Microsoft og Apple, men til forskel fra dem, flyver Palantir langt under radaren«, skrev The Guardian i sommer.

Danske POL-Intel

I Danmark. Dansk politi har købt datasystemet POL-Intel for et trecifret millionbeløb hos Palantir. Det skal sikre en hurtig analyse af data fra bl. a. politiets databaser, offentlige registre og sociale medier. Det skal ske inden for persondataloven, men ifølge kritikerne er der for meget elastik i reglerne. I USA lyder kritikken, at politiet har fået fri adgang til oplysninger, der før krævede en dommerkendelse.

- Foto: Ann Hermes/AP
- Fot. o: Jon Shapley/AP
- Foto: Palantir
- Foto: Jens Dresling
- BIG BROTHER. I Chicago har politiet inddelt 400.000 borgere i risikogrupper med point fra 1 til 500. Foto: Charles Rex Arbogast/AP

Alt mediemateriale fra Infomedia er ophavsretligt beskyttet.

Du må ikke sælge, videregive, distribuere, gengive eller mangfoldiggøre mediemateriale fra Infomedia uden særlig og skriftlig aftale med udgiverne, som har ophavsretten til materialet. Det er ikke tilladt at gemme mediemateriale lokalt på f.eks. egen pc. Alt materiale skal tilgås via Infomedias systemer. En overtrædelse af nævnte er brud på ophavsretten og vil blive rapporteret til udgiverne, som har ophavsretten. Infomedia forbeholder sig ret til at kræve kompensation for misbrug, der strider mod jeres aftales bestemmelser eller gældende dansk lovgivning.

Kopiering

En aftale med Infomedia giver ikke ret til kopiering af mediemateriale. Denne ret kan opnås gennem en aftale med Copydan Tekst & Node, som dækker kopiering på tekstområdet. Læs mere om mulighederne for analog og digital kopiering for hhv. virksomheder og uddannelser på <http://www.tekstognode.dk>.